

รายงานการประชุม
คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ครั้งที่ 2/2541
วันศุกร์ที่ 22 พฤษภาคม 2541
ณ ห้องประชุมกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ชั้น 2

กรรมการผู้มาประชุม

1. นายปองพล	อดิเรกสาร	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ประธานกรรมการ
2. นายสุทธิพร	จิระพันธุ์	รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (แทนปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์)	กรรมการ
3. นายยรรยง	พวงราช	ที่ปรึกษากฎหมายกระทรวงพาณิชย์ (แทนปลัดกระทรวงพาณิชย์)	กรรมการ
4. นางสาวปรียา	อำพรสุด	ผู้อำนวยการส่วนนโยบายทรัพยากรธรรมชาติ (แทนปลัดกระทรวงมหาดไทย)	กรรมการ
5. นายสมศักดิ์	โพธิ์สัตย์	ผู้อำนวยการกองพัฒนาทรัพยากรธรณี (แทนปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม)	กรรมการ
6. นายประสิทธิ์	รามพุดชา	ผู้อำนวยการกองกฎหมายและที่ดิน (แทนอธิบดีกรมชลประทาน)	กรรมการ
7. นายทองทวี	ดีมะการ	ผู้อำนวยการกองส่งเสริมการปศุสัตว์ (แทนอธิบดีกรมปศุสัตว์)	กรรมการ
8. นายวัฒนา	แก้วกำเนิด	รองอธิบดีกรมป่าไม้ (แทนอธิบดีกรมป่าไม้)	กรรมการ
9. นายเกียรติศักดิ์	โสมิตชัยวัฒน์	นักวิชาการประมง 7 (แทนอธิบดีกรมประมง)	กรรมการ
10. นายปรัชญา	ธัญญาดี	นักวิชาการเกษตร 9 (แทนอธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน)	กรรมการ

11. นายธวัช นันท์ พานิชโยทัย	นักวิชาการเกษตร 7 (แทนอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร)	กรรมการ
12. นางขวัญใจ วัฒนะชีวะกุล	นักวิชาการสหกรณ์ 8 ว (แทนอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์)	กรรมการ
13. นางสาวนีย์ วรพาณิษฐ์	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 7 (แทนเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร)	กรรมการ
14. นายสุกิจ จงสถิตเสถียร	หัวหน้าฝ่ายการสาธารณะ (แทนอธิบดีกรมการปกครอง)	กรรมการ
15. นายสละ พูลทรัพย์	เจ้าหน้าที่บริหารงานประชาสัมพันธ์ 7 (แทนอธิบดีกรมประชาสัมพันธ์)	กรรมการ
16. นางสาวอรุณี ประเสริฐศิลป์	ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผน (แทนอธิบดีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม)	กรรมการ
17. นางสาวจิราภา อุ่มมณุษชาติ	เจ้าหน้าที่รักษาผลประโยชน์ 8 (แทนอธิบดีกรมธนารักษ์)	กรรมการ
18. นางผานิต วรดิษฐ์	ผู้อำนวยการส่วนบริหารเงินนอกงบประมาณ (แทนอธิบดีกรมบัญชีกลาง)	กรรมการ
19. นายเสน่ห์ ฉาวเกียรติ	ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนที่ดิน (แทนผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร)	กรรมการ
20. นายชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
21. นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
22. นางศุภศิริ โพธิ์แมนกุล	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
23. นายเฉลิม วงศ์อนันต์	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
24. นายปรีชา ทองอยู่	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
25. นายवाद พาก้าว	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
26. นายอภิชัย การุณยวนิช	เลขาธิการ ส.ป.ก.	กรรมการและ เลขานุการ

กรรมการผู้ไม่มาประชุม

1. อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน	ติตราชการ
2. อธิบดีกรมที่ดิน	ติตราชการ
3. ผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ	ติตราชการ
4. ประธานคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรแห่งประเทศไทย	ติตราชการ
5. ประธานชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย	ติตราชการ
6. ศาสตราจารย์โสภณ ทองปาน	ผู้ทรงคุณวุฒิ
7. นายสมพงษ์ ล้วนทอง	ผู้แทนเกษตรกร
8. นายเล็ก กุดวงศ์แก้ว	ผู้แทนเกษตรกร

ผู้เข้าร่วมประชุม

1. นายวิทยา คุณปลื้ม	เลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
2. นายวรเวทย์ อาริณญ์ลักษณะ	รองเลขาธิการ ส.ป.ก.
3. นายไพศาล กุวลัยรัตน์	ผู้ตรวจราชการกรมป่าไม้
4. นายกำธร เชื้อสุวรรณ	นิติกร 9 ชช. ส.ป.ก.
5. นางสาวนศรี ไชยมังคละ	ผู้ตรวจราชการ ส.ป.ก.
6. นายมานิชญ์ คุวรากุล	ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
7. นายวิจิตร ไชลิตกุล	ผู้อำนวยการกองวิศวกรรม ส.ป.ก.
8. นายกิตติ นุตาลัย	ผู้อำนวยการกองจัดการปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก.
9. นายไพโรจน์ โลกนิยม	ผู้อำนวยการกองนิติการ ส.ป.ก.
10. นายสถิตพงษ์ สุดชูเกียรติ	รักษาราชการในตำแหน่งนิติกร 8 ว. ส.ป.ก.
11. นางวิภาภรณ์ ทิพยานนท์	หัวหน้าสำนักงานตรวจสอบภายใน ส.ป.ก.
12. นายวิทยา ประจันตะเสน	ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก.
13. นายอานนท์ ยิ้มแก้ว	เจ้าหน้าที่กรมชลประทาน
14. นายจรรุวัฒน์ นุตเดชานันท์	เจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์
15. นายพลเชษฐ์ ตราโช	เจ้าหน้าที่สำนักเศรษฐกิจการเกษตร
16. นางสาวน้ำเพชร วงษ์ประทีป	เจ้าหน้าที่กรมบัญชีกลาง
17. นายสัจจาวุธ นาคนิยม	เจ้าหน้าที่กรมทรัพยากรธรณี
18. นางสาววรรณ บริรักษ์	เจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม

19. นายปฏิญญา เหลืองทองคำ	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
20. นางวรวิทย์ ไตวนิชย์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
21. นายเอนก สิริเสริชน	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
22. นางภาณี สุรัสวดี	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
23. นางเรืองลักษณ์ อินทร์พรมย์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
24. นางสาวพรพรรณ ภูวธรรม	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
25. นางสาวอัจฉรา ไชยศิลป์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
26. นางสาวฉวีวรรณ ภูคำชัย	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
27. นางกิ่งแก้ว บุรณะวัฒนา	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
28. นางศรีประไพ เลิศวิริยจิตต์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
29. นายธีระ มหาวงศ์นันท์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
30. นายสุเทพ รอดสูงเนิน	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
31. นางสาวพรพรรณ สิริเสริชน	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
32. นางพัชรรัตน์ มณีวงศ์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
33. นายสุทิน บุญก่อสร้าง	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
34. นายสายัณห์ ธนรัตน์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
35. นางเปรมจิต สังขพงษ์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
36. นายศรีโรจน์ จิรวัดณ์จรรยา	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
37. นางสาวิตรี ขวณิตย์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
38. นางอรวินท์ เลาหะนันท์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
39. นางมะลิวัลย์ ไกรสวัสดิ์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
40. นางสาวอัชฌา ชีมรัมย์	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
41. นายสามารถ จุลศรี	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
42. นายพิชัย สุกุลขิม	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
43. นายรังสรรค์ เนียมละออ	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
44. นางสาวดวงพร เย็นจิตต์รัตนวลี	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.
45. นางสาวอัจฉรา ช้างแก้ว	เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.

46. นางสาววิไลวรรณ เกตุแก้ว เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.

47. นางชุติพันธ์ อันมี เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.

เริ่มประชุมเวลา 14.00 น.

ระเบียบวาระที่ 1 เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

- ไม่มี -

ระเบียบวาระที่ 2 รับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ 1/2541 วันที่ 17 เมษายน 2541

- ฝ่ายเลขานุการขอแก้ไขรายงาน ดังนี้

หน้า 2 ชื่อ - สกุล ของกรรมการผู้มาประชุม ลำดับที่ 23 ข้อความเดิม “นายพงษ์เทพ เทพกาญจนา” แก้ไขเป็น “นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา” หน้า 4 ชื่อ - สกุล ผู้เข้าร่วมประชุม ลำดับที่ 17 ข้อความเดิม “นางกัญญา อจิตโต” ขอแก้ไขเป็น “นางสาวกัญญา อจิตโต”

หน้า 6 บรรทัดที่ 2 ข้อความเดิม “3/2540” ขอแก้ไขเป็น “6/2540”

- ผู้แทนกรมบัญชีกลางขอเพิ่มเติมข้อความในมติคณะกรรมการ

เรื่องที่ 3.15 หน้า 63 ข้อความเดิม “เห็นชอบตามที่เสนอ” แก้ไขเพิ่มเติมเป็น “เห็นชอบตามที่เสนอ โดยมอบให้คณะกรรมการโครงการและการเงินกองทุน เป็นผู้พิจารณารายละเอียดด้านการเงินของโครงการ ต่อไป”

มติคณะกรรมการ รับรองรายงานการประชุม ครั้งที่ 1/2541 ตามที่ได้มีการแก้ไข

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 การนำที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันมา
ดำเนินการปฏิรูปที่ดิน

เรื่องเดิม

1) มติคณะกรรมการครั้งที่ 4/2534 เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2534 ให้กระทรวงมหาดไทย โดยกรมการปกครองและกรมที่ดิน พิจารณาวางแนวทางปฏิบัติในการนำที่ดินสาธารณประโยชน์มาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน และมติคณะกรรมการครั้งที่ 5/2534 เมื่อวันที่ 2 สิงหาคม

2534 ให้กระทรวงมหาดไทย กำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติ ในการพิจารณายกเลิกที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ประชาชนเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันเพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องถือปฏิบัติ

2) ต่อมากระทรวงมหาดไทยได้กำหนดแนวทางปฏิบัติเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบและถือปฏิบัติ ตามหนังสือ ที่ มท 0409/ว 26 ลงวันที่ 6 มกราคม 2535 โดยสรุปว่า กระทรวงมหาดไทยเห็นว่า การพิจารณาว่าที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน มีสภาพความเป็นจริงอย่างไร ควรให้สภาตำบลซึ่งมีความใกล้ชิดพื้นที่เป็นผู้เสนอความเห็นเบื้องต้น ต่อนายอำเภอ หากนายอำเภอเห็นว่าที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันมีพื้นที่น้อยลงและเพื่อประโยชน์ของทางราชการ ควรสงวนไว้เพื่อใช้ประโยชน์ร่วมกันต่อไป ให้นายอำเภอในฐานะเป็นผู้ดูแลรักษาตรวจตราและซ่อมแซมสาธารณสมบัติของแผ่นดินตามกฎหมาย มีอำนาจหน้าที่พิจารณาและวินิจฉัยว่าที่ดินนั้น ประชาชนยังคงใช้เพื่อสาธารณประโยชน์อยู่ หรือควรสงวนไว้เพื่อใช้ประโยชน์ร่วมกันต่อไป แล้วส่งเรื่องให้จังหวัดพิจารณาเพื่อขอความเห็นชอบ และต้องให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินนั้นเสียก่อน

ส.ป.ก.ได้แจ้งแนวทางดังกล่าวให้ คปก. ทราบในคราวประชุม ครั้งที่ 5/2535 เมื่อวันที่ 11 กันยายน 2535 แล้ว

ข้อเท็จจริง

1) ปัจจุบันมีหน่วยงานต่าง ๆ ยื่นขอใช้ที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันในเขตปฏิรูปที่ดินจำนวนมาก แต่ข้อเท็จจริงที่จะพิจารณาว่าที่ดินสาธารณประโยชน์นั้น พลเมืองเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้วหรือไม่ ยังถือปฏิบัติแตกต่างกัน โดยกรมที่ดินมีความเห็นว่า เมื่อสภาตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลมีมติว่า ที่สาธารณะแปลงใดพลเมืองเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้ว ก็มีผลทำให้ที่ดินแปลงนั้นถอนสภาพทันที โดยผลของพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน และอยู่ในอำนาจของ ส.ป.ก. ที่จะนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินโดยมิได้ปฏิบัติตามแนวทางปฏิบัติของกระทรวงมหาดไทย

2) มาตรา 26(1) แห่ง พ.ร.บ. การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.2518 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2532 บัญญัติว่า เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินใช้บังคับในท้องที่ใด ถ้าในเขตปฏิรูปที่ดินนั้น มีที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันแต่พลเมืองเลิกใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้น หรือได้เปลี่ยนสภาพจากการเป็นที่ดินสำหรับพลเมือง

ใช้ร่วมกันก็ดี หรือพลเมืองยังใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้นอยู่ หรือยังไม่เปลี่ยนสภาพจากการเป็นที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน เมื่อได้จัดที่ดินแปลงอื่นให้พลเมืองใช้ร่วมกันแทน โดยคณะกรรมการประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วก็ดี ให้พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินนั้นมีผลเป็นการถอนสภาพการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับที่ดินดังกล่าว โดยมีต้องดำเนินการถอนสภาพตามประมวลกฎหมายที่ดินและให้ ส.ป.ก. มีอำนาจหน้าที่นำที่ดินนั้น มาใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้

3) ต่อมา คณะกรรมการกฤษฎีกามีความเห็นว่าเป็นว่าตามหนังสือ ที่ สร 0601/1870 ลงวันที่ 24 สิงหาคม 2525 ว่า ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินนั้นเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันแต่พลเมืองได้เลิกใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้นแล้ว หรือได้เปลี่ยนสภาพจากการเป็นที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันแล้ว พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินมีผลเป็นการถอนสภาพที่ดินดังกล่าวทันที โดยไม่ต้องดำเนินการถอนสภาพที่ดินนั้นตามประมวลกฎหมายที่ดิน ส่วนการพิจารณาว่าพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินจะมีผลเป็นการถอนสภาพที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภทพลเมืองใช้ร่วมกันที่อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินนั้นเพียงใด นั้น ย่อมขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงว่าที่ดินดังกล่าวเข้าลักษณะใดลักษณะหนึ่งตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้นหรือไม่ เมื่อที่ดินใดเข้าลักษณะและเงื่อนไขตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินย่อมมีผลเป็นการถอนสภาพที่ดินนั้น

4) ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาตามหนังสือ ด่วนมาก ที่ นร 0601/187 ลงวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2539 เห็นว่าเมื่อกระทรวงมหาดไทยได้รับหนังสือยืนยันจาก ส.ป.ก. ว่าไม่ประสงค์จะใช้ที่ดินที่ถูกถอนสภาพเพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตลอดไป กระทรวงมหาดไทยย่อมมีอำนาจให้ทบวงการเมืองใช้ประโยชน์ได้ตามกฎหมายที่กำหนดให้เป็นอำนาจของกระทรวงมหาดไทย ทั้งนี้ เพราะพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน ฯ เป็นกฎหมายที่ให้อำนาจ ส.ป.ก. เข้าไปดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในเขตที่พระราชกฤษฎีกากำหนด แต่ไม่เป็นการลบล้างอำนาจที่กระทรวง ทบวง กรม เคยมีอยู่ตามกฎหมายอื่น

ความเห็น ส.ป.ก.

เนื่องจากมติ ค.ป.ก. ครั้งที่ 5/2534 เมื่อวันที่ 2 สิงหาคม 2534 ให้กระทรวงมหาดไทยวางขั้นตอนแนวทางการที่พลเมืองเลิกใช้ ซึ่งไม่สอดคล้องกับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา

(ตามข้อ 3) โดยคณะกรรมการกฤษฎีกาได้กำหนดข้อพิจารณากรณีพลเมืองเล็กใช้ว่า จะต้องพิจารณาอย่างใด ดังนั้น ส.ป.ก. มีความเห็นว่าตามมาตรา 26 (1) พ.ร.บ. การปฏิรูปที่ดิน ฯ กำหนดให้ที่ดินสาธารณประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินที่พลเมืองเล็กใช้ร่วมกัน ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจนำมาใช้ในการปฏิรูปที่ดินได้ ฉะนั้น ส.ป.ก. จึงเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาข้อเท็จจริงว่าพลเมืองเล็กใช้หรือไม่ โดยอาศัยข้อมูลจากสภาพตำบล หรือองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอ และจังหวัดซึ่งเป็นผู้ดูแลสาธารณสมบัติของแผ่นดินในพื้นที่ เพื่อ ส.ป.ก. จะได้นำไปดำเนินการปฏิรูปที่ดินต่อไป หน่วยราชการอื่น ๆ ซึ่งมีได้มีอำนาจตามกฎหมายและไม่ได้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่จึงไม่มีหน้าที่ในการพิจารณาเรื่องนี้ อนึ่ง กรณี ที่ดินสาธารณประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินดังกล่าว เป็นแปลงเล็กแปลงน้อยหรือไม่เหมาะสมกับการปฏิรูปที่ดิน เห็นควรมอบให้เป็นอำนาจของ ลรก. เป็นผู้พิจารณาว่าไม่ประสงค์จะใช้เพื่อการปฏิรูปที่ดินตลอดไป ตามแนวทางการเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (ตามข้อ 4) โดยให้หน่วยงานที่ขอใช้ไปดำเนินการตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องต่อไป

คำขอ

ขอแก้ไขมติ คปก. ครั้งที่ 5/2534 เมื่อวันที่ 2 สิงหาคม 2534 วาระที่ 5 เรื่องที่ 5.1 ซึ่งกำหนดให้กระทรวงมหาดไทยเป็นผู้กำหนดแนวทางการพิจารณายกเล็กที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินเพื่อนำมาปฏิรูปที่ดิน โดยแก้ไขเป็น ส.ป.ก. เป็นผู้พิจารณาให้ข้อเท็จจริงว่าที่ดินแปลงใดเป็นที่ซึ่งพลเมืองเล็กใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้ว โดยอาศัยความเห็นของสภาพตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอ และจังหวัดและใช้อำนาจตามมาตรา 26 (1) เพื่อนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินต่อไป และกรณีที่ดินที่ถูกถอนสภาพจากการเป็นสาธารณประโยชน์โดยผลของพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน เป็นที่ดินแปลงเล็กแปลงน้อยหรือไม่เหมาะสมกับการนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ให้ ลรก. เป็นผู้พิจารณาว่าไม่ประสงค์จะใช้ที่ดินเพื่อการปฏิรูปที่ดินตลอดไป ตามแนวทางของคณะกรรมการกฤษฎีกา (ตามข้อ 4) โดยให้หน่วยงานที่ขอใช้ไปดำเนินการตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องต่อไป

มติคณะกรรมการ 1. อนุมัติแก้ไขมติ คปก. ครั้งที่ 5/2534 เมื่อวันที่ 2 สิงหาคม 2534 วาระที่ 5 เรื่องที่ 5.1 ซึ่งกำหนดให้กระทรวงมหาดไทยเป็นผู้กำหนดแนวทางการพิจารณายกเล็กที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินเพื่อนำมาปฏิรูปที่ดิน โดยแก้ไขเป็น ส.ป.ก. เป็นผู้พิจารณาให้ข้อเท็จจริงว่าที่ดินแปลงใด เป็นที่ซึ่งพลเมืองเล็กใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้วโดยอาศัยความเห็นของ

สภาตำบล หรือองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอ และจังหวัด ซึ่งเป็นความเห็นที่สอดคล้อง ต้องกันว่าพลเมืองเล็กใช้ประโยชน์ที่ดินนั้นแล้ว และใช้อำนาจตามมาตรา 26 (1) เพื่อนำมา ดำเนินการปฏิรูปที่ดินต่อไป แต่ในกรณีที่มีความเห็นของหน่วยงานดังกล่าวไม่สอดคล้องกัน ให้นำ ข้อเท็จจริงในการพิจารณาของแต่ละหน่วยงานเสนอคณะกรรมการการปฏิรูปที่ดินเพื่อพิจารณาต่อไป

2. ที่ดินที่ถูกถอนสภาพจากการเป็นสาธารณประโยชน์ โดยผลของ พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน เป็นที่ดินแปลงเล็กแปลงน้อย หรือไม่เหมาะสมกับการนำ ที่ดินมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินให้นำเสนอ คปก. พิจารณาว่าไม่ประสงค์จะใช้ที่ดินเพื่อการปฏิรูป ที่ดินตลอดไป

เรื่องที่ 3.2 ขอส่งมอบพื้นที่สร้างศูนย์รวมชาติศึกษาเขาใหญ่ และที่พักอาศัยพนักงานคืน บางส่วน

เรื่องเดิม

ตามมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ครั้งที่ 1/2537 เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2537 อนุมัติให้การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ตำบล หมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา เพื่อก่อสร้างศูนย์รวมชาติศึกษาเขาใหญ่ และที่พัก อาศัย เนื้อที่ 182-0-87 ไร่ โดยจ่ายค่าทดแทนคืนกลับเข้ากองทุนการปฏิรูปที่ดินในอัตราไร่ละ 80,000 บาท (แปดหมื่นบาทถ้วน) เฉพาะในส่วนที่ทำให้เกิดรายได้แก่โครงการ คือ

- ศูนย์รวมชาติศึกษา 8.47 ไร่
- ส่วนพื้นที่นันทนาการ 27.60 ไร่
- ส่วนพื้นที่บริเวณที่พักแรมในลักษณะ CAMPING 3.94 ไร่

รวม 40.01 ไร่

เป็นเงินทั้งสิ้น 3,200,800 บาท (สามล้านสองแสนแปดร้อยบาทถ้วน)

ต่อมา ททท. ได้ขอส่งมอบพื้นที่บางส่วนคืนจำนวนเนื้อที่ 42-0-87 ไร่ เนื่องจากมี ราษฎรผู้ยากไร้บ้านท่ามะปรางค์ ตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งไม่มีที่ดิน ทำกินเป็นของตนเองร้องขอที่ดินทำกิน และได้มีการประชุมร่วมกันระหว่างจังหวัดนครราชสีมา, ททท., ตัวแทนราษฎร และ ส.ป.ก. เพื่อแก้ไขปัญหา ซึ่งผลการประชุมได้มีความเห็นชอบร่วมกันให้ ททท. ส่งคืนที่ดินจำนวนดังกล่าวให้ ส.ป.ก. เพื่อใช้แก้ไขปัญหาของราษฎรที่เดือดร้อนต่อไป และ คณะกรรมการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้ให้ความเห็นชอบแล้วในการประชุม เมื่อวันที่ 5

สิงหาคม 2540 โดย ททท. ขอให้ ส.ป.ก. คำนวณค่าทดแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินในส่วนที่ส่งคืนให้ ส.ป.ก.ดังกล่าว

ความเห็น ส.ป.ก.

การที่ ททท. ส่งมอบพื้นที่ที่ได้รับอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในการก่อสร้างศูนย์ ธรรมชาติศึกษาเขาใหญ่และที่พักอาศัยคืน ส.ป.ก.เนื้อที่ 42-0-87 ไร่ เป็นการแก้ไขปัญหาร่องเรียน ของราษฎร ซึ่งไม่มีที่ดินทำกินและเป็นไปตามมติที่ประชุมข้างต้น ส.ป.ก.ควรรับคืนพื้นที่ดังกล่าว จาก ททท.เพื่อนำมาจัดให้แก่ราษฎรต่อไป แต่โดยที่พื้นที่บริเวณที่ ททท.ส่งคืน มิใช่บริเวณที่ทำให้ เกิดรายได้แก่โครงการ ซึ่งในการอนุญาตให้ใช้ที่ดิน ส.ป.ก. มิได้เรียกเก็บค่าทดแทนการใช้ ประโยชน์ในที่ดินดังกล่าว ดังนั้น ส.ป.ก.จึงไม่ควรจ่ายค่าทดแทนคืน ททท.แต่อย่างใด

คำขอ

พิจารณานุมัติให้ ส.ป.ก.รับคืนพื้นที่จาก ททท.จำนวน 42-0-87 ไร่ โดย ไม่จ่ายคืน ค่าทดแทน

มติคณะกรรมการ 1. อนุมัติให้ ส.ป.ก.รับคืนพื้นที่จาก ททท. จำนวน 42-0-87 ไร่ โดยไม่จ่ายคืน ค่าทดแทน

2. เพื่อให้ได้ความชัดเจนว่าการอนุญาตให้ ททท. ใช้ที่ดินดังกล่าวเป็นไป ตามบทบัญญัติของกฎหมายปฏิรูปที่ดินหรือไม่ ให้ ส.ป.ก. ส่งเรื่องให้คณะกรรมการกฤษฎีกา เพื่อพิจารณาวินิจฉัยต่อไป

เรื่องที่ 3.3 เรื่องการจัดซื้อที่ดินโดยเงินกองทุนที่ดินใน ธ.ก.ส.

เรื่องเดิม

1. มติคณะกรรมการกองทุนที่ดิน ครั้งที่ 2/2539 เมื่อวันที่ 29 เมษายน 2539 เห็นชอบให้ดำเนินการจัดซื้อที่ดินตามระเบียบกองทุนที่ดิน ฉบับที่ 2 ว่าด้วย การใช้จ่ายเงินเพื่อการ บริหารงานกองทุนที่ดินอย่างที่เคยปฏิบัติมาต่อไป เนื่องจากการที่ ส.ป.ก. ลงนามในสัญญาซื้อขาย ที่ดินและรับโอนที่ดินเป็นการดำเนินการในฐานะตัวแทนของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และถือว่าการดำเนินการจัดซื้อที่ดินของกองทุนที่ดินนอกเขตปฏิรูปที่ดินที่ผ่านมาเป็นการได้มาซึ่งที่ดินของ ส.ป.ก.ตามมาตรา 25 ทวิ เนื่องจาก ส.ป.ก. มิได้ใช้เงินจากกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และหากมีปัญหาในทางปฏิบัติ ให้นิติกร ส.ป.ก. และนิติกร ธ.ก.ส.ร่วมกันพิจารณาแนวทางแก้ไข ให้เป็นไปตามกฎหมาย ต่อมาในการประชุม ครั้งที่ 3/2539 เมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 2539 ได้มีมติให้

นำเรื่องการจัดซื้อที่ดินนอกเขตปฏิรูปที่ดินโดยเงินกองทุนที่ดิน เสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาให้ความเห็นชอบการดำเนินงานของกองทุนที่ดิน

2. ส.ป.ก.โดยผู้อำนวยการกองนิติการและผู้อำนวยการกองบริการกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ได้นำเรื่องการจัดซื้อที่ดินของ ส.ป.ก. ในฐานะตัวแทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หรือกับที่ปรึกษากฎหมายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายภิรมย์ ศรีจันทร์) เมื่อต้นเดือนกรกฎาคม 2539 ซึ่งมีความเห็นว่าที่ดินที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ซื้อ (โดย ส.ป.ก. เป็นตัวแทน) อาจตกเป็นพระราชพัสดุตาม พ.ร.บ.พระราชพัสดุ พ.ศ.2518

3. เพื่อให้เกิดความชัดเจนและถือเป็นแนวทางปฏิบัติ ส.ป.ก.ได้มีหนังสือหารือกรมธนารักษ์เกี่ยวกับการจัดซื้อที่ดินตามโครงการกองทุนที่ดิน ตาม พ.ร.บ.ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2535 ซึ่ง ส.ป.ก.เป็นผู้รับโอนที่ดินเป็นของ ส.ป.ก. และถือว่า ส.ป.ก.ได้กระทำในฐานะตัวแทนของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยได้หารือในประเด็นการได้มาของที่ดินของ ส.ป.ก.ตามมาตรา 36 ทวิ ว่า บรรดาที่ดินไม่ว่าจะได้มาตาม พ.ร.บ. การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.2518 หรือได้มาโดยประการใดก็ตาม หากนำที่ดินไปใช้เพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดินแล้ว ที่ดินนั้นย่อมไม่เป็นที่ราชพัสดุ โดย ส.ป.ก.มีความเห็นว่าการได้มาตามโครงการกองทุนที่ดินถือว่าเป็นส่วนที่แตกต่างหากจากการดำเนินงานตามปกติของ ส.ป.ก. ซึ่งกรมธนารักษ์ได้ตอบหารือของ ส.ป.ก. ว่า ส.ป.ก. ได้เป็นผู้สัญญาในการทำนิติกรรมซื้อขายที่ดินกับราษฎรโดยตรงในนามของ ส.ป.ก. เพื่อนำที่ดินดังกล่าวจัดให้กับผู้รับจ้างแรงงานทางการเกษตร และเพื่อเป็นฐานรองรับการจัดตั้งธนาคารที่ดินขึ้นเป็นสถาบันการเงินด้วยวิธีการตามกฎหมายปฏิรูปที่ดิน ที่ดินดังกล่าวจึงเป็นที่ดินของรัฐที่ได้มาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมไม่ถือว่าเป็นที่ราชพัสดุ

ความเห็นของ ส.ป.ก.

1. มติคณะกรรมการกองทุนที่ดิน ครั้งที่ 2/2539 เมื่อวันที่ 29 เมษายน 2539 ได้มีมติในเรื่องการจัดซื้อที่ดินในโครงการกองทุนที่ดิน ที่ ส.ป.ก.เป็นผู้ลงนามในหนังสือสัญญาซื้อขายที่ดิน และรับโอนที่ดินเป็นของ ส.ป.ก. ว่าเป็นการดำเนินงานในฐานะตัวแทนของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แต่ตามข้อเท็จจริงแล้วปรากฏว่า ส.ป.ก. เป็นผู้สัญญาในการทำนิติกรรมซื้อขายที่ดินกับ

ราษฎรโดยตรงในนามของ ส.ป.ก. และเป็นการรับโอนที่ดินในนามของ ส.ป.ก. ตามมติของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยถือว่าที่ดินนั้น ส.ป.ก. ได้มาตามมาตรา 25 ทวิ แห่ง พ.ร.บ. การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532

2. การจัดซื้อที่ดินตามโครงการกองทุนที่ดินเป็นส่วนที่แยกต่างหากจากการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ปกติของ ส.ป.ก. เนื่องจากเงินที่ใช้ในการจัดซื้อที่ดินดังกล่าวมิได้ใช้เงินจากกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม แต่เป็นเงินจาก “กองทุนที่ดิน” ตาม พ.ร.บ. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2535 มาตรา 34 ทวิ

3. ขั้นตอนการขออนุมัติจัดซื้อที่ดินด้วยเงินกองทุนที่ดินดังกล่าว ส.ป.ก. ไม่ต้องนำเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปท.) เพื่อพิจารณาตามมาตรา 29 ดังที่กำหนดให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในมาตรา 19 (2) แต่อย่างใด ซึ่งแตกต่างจากการจัดซื้อที่ดินโดยใช้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมที่ ส.ป.ก. จะต้องดำเนินการนำเสนอ คปท. ก่อนดำเนินการจัดซื้อที่ดิน

4. จากการที่ ส.ป.ก. ได้หารือกับกรมธนารักษ์แล้ว ได้ข้อสรุปว่าที่ดินที่จัดซื้อตามโครงการกองทุนที่ดิน ซึ่งเป็นที่ดินที่ ส.ป.ก. ได้มาโดยเป็นผู้สัญญาในการทำนิติกรรมซื้อขายที่ดินกับราษฎรโดยตรง มีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมไม่ถือว่าเป็นที่ราชพัสดุ

ฉะนั้น จึงสรุปได้ว่าการจัดซื้อที่ดินโดย “กองทุนที่ดิน” สามารถจัดซื้อนอกเขตปฏิรูปที่ดินได้ เนื่องจากมิได้ใช้อำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และ ส.ป.ก. สามารถรับโอนที่ดินโดยตรงได้ โดยมีต้องกระทำในฐานะตัวแทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ดังเหตุผลที่กล่าวมาแล้ว

ประเด็นที่เสนอขอ

ขอเสนอคณะกรรมการฯ เพื่ออนุมัติแนวทางการจัดซื้อที่ดินตามโครงการกองทุนที่ดิน ดังนี้

1. การจัดซื้อที่ดินในโครงการกองทุนที่ดิน โดย ส.ป.ก. เป็นผู้ลงนามในหนังสือสัญญาซื้อขายที่ดินและรับโอนที่ดินเป็นของ ส.ป.ก. เป็นการรับโอนตามมติคณะกรรมการกองทุนที่ดิน เพื่อให้เข้าสู่กระบวนการตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามมาตรา

34 ทวิ แห่ง พระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พ.ศ. 2509 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2535 ส.ป.ก. จึงเป็นคู่สัญญาโดยตรงกับเจ้าของที่ดิน

2. การดำเนินการจัดซื้อที่ดินตามโครงการกองทุนที่ดินที่ผ่านมาถือว่า ส.ป.ก. ได้มาซึ่งที่ดินตามมาตรา 25 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและ การจัดซื้อที่ดินด้วยเงินจากกองทุนที่ดินไม่ถือว่าเป็นการได้มาซึ่งที่ดิน ตามมาตรา 29 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เนื่องจาก ส.ป.ก. มิได้ใช้เงินจากกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ดังนั้น การจัดซื้อที่ดินตามโครงการกองทุนที่ดิน ส.ป.ก. จึงสามารถดำเนินการจัดซื้อที่นอกเขตปฏิรูปที่ดินได้

มติคณะกรรมการ อนุมัติ ทั้ง 2 ประเด็น

เรื่องที่ 3.4 ขอใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคในเขตปฏิรูปที่ดิน เรื่องเดิม

ด้วยสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้รับเรื่องขออนุญาตใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคมาเพื่อพิจารณา จำนวน 7 ราย ดังนี้

1. กรมการศาสนาขออนุญาตใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินโครงการป่ารอบอ่างห้วยตลาด หมู่ที่ 5 ตำบลแสงทอง อำเภอบัวชุม จังหวัดบุรีรัมย์ แปลงเลขที่ 95,96,97 ไร่ 5638 I V 9038 เนื้อที่ 32-2-31 ไร่ เพื่อก่อสร้างวัดป่าธรรมวาส (วัดบ้านหนองบอน) ซึ่งได้ก่อสร้างเสนาสนะถาวรอยู่เดิม โดยเริ่มดำเนินการตั้งแต่ประมาณ พ.ศ. 2508 การนี้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดบุรีรัมย์ ในการประชุม ครั้งที่ 5/2539 เมื่อวันที่ 24 ธันวาคม 2539 ได้ให้ความเห็นชอบแล้ว

2. กรมการศาสนาขออนุญาตใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินบ้านเขาคลองของ หมู่ที่ 6 ตำบลหนองไร่ อำเภอลวกแดง จังหวัดระยอง แปลงเลขที่ 11 กลุ่มที่ 178 เนื้อที่ 24-0-81 ไร่ เพื่อก่อสร้างวัดห้วยนิคม การนี้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดระยอง ในการประชุม ครั้งที่ 1/2538 เมื่อวันที่ 4 กันยายน 2538 ได้ให้ความเห็นชอบแล้ว

3. กรมสามัญศึกษาขออนุญาตใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินในพื้นที่โครงการที่จำแนกป่าแม่สี ตำบลนาทราย อำเภอสี จังหวัดลำพูน แปลงเลขที่ 1 เนื้อที่ 56-0-15 ไร่ เพื่อก่อสร้าง

โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา “โรงเรียนนาทรายวิทยาคม” การนี้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดลำพูน ในการประชุม ครั้งที่ 1/2538 เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน 2538 ได้ให้ความเห็นชอบแล้ว

4. กรมสามัญศึกษา ขออนุญาตใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน โครงการป่าห้วยแม่ขนิ้ง ตำบลยาบห้วยนา อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน แปลงเลขที่ 1 เนื้อที่ 53-1-93 ไร่ เพื่อก่อสร้างโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา “โรงเรียนมัธยมประจำตำบลยาบห้วยนา” (ร.ร.สารทิศพิทยาคมหรือ ร.ร. บ้านป่าหุ้ง) การนี้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดน่าน ในการประชุม ครั้งที่ 1/2540 เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2540 ได้ให้ความเห็นชอบแล้ว

5. กรมสามัญศึกษาขออนุญาตใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินโครงการป่าแก่งดินสอป่าแก่งใหญ่ และป่าเขาสะโตน ตำบลบุพราหมณ์ อำเภอนาคู จังหวัดปราจีนบุรี แปลงเลขที่ 1/3670 เนื้อที่ 68-3-23 ไร่ เพื่อก่อสร้างโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา “โรงเรียนร่มเกล้าปราจีนบุรี” การนี้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดปราจีนบุรี ในการประชุม ครั้งที่ 1/2539 เมื่อวันที่ 16 กันยายน 2539 ได้ให้ความเห็นชอบแล้ว

6. กรมสามัญศึกษา ขออนุญาตใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินทุ่งกุลาร้องไห้ ตำบลกู่กาสิงห์ อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด เนื้อที่ 53-3-64 ไร่ เพื่อก่อสร้างโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา “โรงเรียนกู่กาสิงห์ประชาสรรค์” การนี้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดร้อยเอ็ดในการประชุม ครั้งที่ 1/2540 เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2540 ได้ให้ความเห็นชอบแล้ว

7. กรมตำรวจขออนุญาตใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินป่าแม่อิงฝั่งขวา อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย แปลงที่ 17 เนื้อที่ 66-1-32 ไร่ เพื่อก่อสร้างฐานปฏิบัติการของหมวดตำรวจตระเวนชายแดนฐานปฏิบัติการซุดลาดตระเวนหาข่าวปราบปรามยาเสพติดให้โทษและการตัดไม้ทำลายป่าในพื้นที่รับผิดชอบของกองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ 326 และ 327 การนี้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเชียงรายในการประชุม ครั้งที่ 1/2539 เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2539 ได้ให้ความเห็นชอบแล้ว

หลักเกณฑ์ในการพิจารณา

การพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภค พิจารณาโดยอาศัยระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการมอบหมายให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ.2536

ข้อ 4 ให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีอำนาจให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดินได้ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในระเบียบนี้เฉพาะพื้นที่ที่ยังมิได้กำหนดในแผนงานหรือโครงการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ที่ยังมิได้กำหนดให้ใช้เพื่อการใดโดยเฉพาะในแผนงานหรือโครงการปฏิรูปที่ดินนั้น

ฯลฯ

ข้อ 6 การใช้ที่ดินเพื่อการศึกษา ให้ใช้ได้ตามต่อไปนี้

ฯลฯ

3) โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา เนื้อที่ไม่เกิน 50 ไร่

ฯลฯ

ข้อ 8 การใช้ที่ดินเพื่อการศาสนา ให้ใช้ได้ตามจำนวนเนื้อที่ไม่เกิน 15 ไร่ สำหรับการจัดตั้งศาสนสถานตามประเพณีนิยมแห่งท้องถิ่น

ฯลฯ

ข้อ 12 การใช้ที่ดินเพื่อจัดสร้างสถานที่ราชการและรัฐวิสาหกิจ ให้ใช้ได้ตามจำนวน เนื้อที่ไม่เกิน 5 ไร่

ฯลฯ

ข้อ 17 การใช้ที่ดินเพื่อกิจการอื่นนอกจากข้อ 6 ถึง 16 หรือการใช้ที่ดินเกินกว่าจำนวนที่กำหนดไว้ให้เสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พิจารณาตามความจำเป็น เพื่อกิจการนั้น

ฯลฯ

ความเห็น ส.ป.ก.

ตามที่กรมการศาสนาขอใช้ที่ดินเพื่อสร้างวัด, กรมสามัญศึกษาขอใช้ที่ดินเพื่อสร้างโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา และกรมตำรวจขอใช้ที่ดินเพื่อก่อสร้างสถานที่ราชการ เป็นการส่งเสริม

พัฒนาด้านการศาสนา การศึกษา และความมั่นคงของชาติ ซึ่งจะเกิดประโยชน์ต่อประชาชน ในเขตปฏิรูปที่ดิน เห็นควรพิจารณาให้การสนับสนุน แต่เนื่องจากการขอใช้ที่ดินเกินกว่า จำนวนที่กำหนดไว้ในระเบียบ ฯ ข้อ 6 (3) ข้อ 8 และข้อ 12 ซึ่งไม่อยู่ในอำนาจของเลขาธิการ ส.ป.ก. จึงเห็นสมควรนำเสนอคณะกรรมการ ฯ เพื่อพิจารณาตามระเบียบ ฯ ข้อ 17 ต่อไป

คำขอ

ขออนุญาตให้

1. กรมการศาสนาใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินโครงการปราบอั้งห้วยตลาด ตำบลแสงโสม อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ เนื้อที่ 32-2-31 ไร่ เพื่อก่อสร้างวัดป่าธรรมวาส (วัดบ้านหนองบอน)
2. กรมการศาสนาใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินบ้านเขาคลองของ ตำบลหนองไร่ อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง เนื้อที่ 24-0-81 ไร่ เพื่อสร้างวัดห้วยนิยม
3. กรมสามัญศึกษาใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินในพื้นที่โครงการที่จำแนกป่าแม่ลี้ ตำบลนาทราย อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน เนื้อที่ 56-0-15 ไร่ เพื่อก่อสร้างโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา
4. กรมสามัญศึกษาใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน โครงการป่าห้วยแม่ขมิ้น ตำบลยานางัว อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน เนื้อที่ 53-1-93 ไร่ เพื่อก่อสร้างโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา
5. กรมสามัญศึกษาใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินโครงการป่าแก่งดินสอ ป่าแก่งใหญ่ และป่าเขาสะโตน ตำบลบุพราหมณ์ อำเภอนาคู จังหวัดปราจีนบุรี เนื้อที่ 68-3-23 ไร่ เพื่อจัดตั้งโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา
6. กรมสามัญศึกษาใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินทุ่งกุลาร้องไห้ ตำบลกู่กาสิงห์ อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด เนื้อที่ 53-3-64 ไร่ เพื่อก่อสร้างโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา
7. กรมตำรวจใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินป่าแม่ืองฝั่งขวา ตำบลม่วงยาย อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย เนื้อที่ 66-1-32 ไร่ เพื่อก่อสร้างฐานปฏิบัติการ ฯ

ผู้ทรงคุณวุฒิ (นายชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนสานต์) ได้ให้ความเห็นว่า การขอใช้ที่ดินของส่วนราชการต่าง ๆ ถ้าเป็นส่วนที่เกี่ยวข้องหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดิน เช่น สร้างวัด สร้างโรงเรียน ก็น่าจะอนุมัติได้ แต่ในกรณีของกรมตำรวจซึ่งเป็นการขอใช้ที่ดินที่ไม่เกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดิน และขอใช้ที่ดินเป็นจำนวนมาก ส.ป.ก. น่าจะพิจารณาดำเนินการให้เป็นการถาวร ว่าถ้า

ส.ป.ก.ไม่ใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้นก็ให้กรมตำรวจขอให้ที่ดินและขึ้นทะเบียนเป็นสถานที่ราชการ โดยขอหารือคณะกรรมการกฤษฎีกาเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติต่อไป

มติคณะกรรมการ อนุญาตให้ใช้ที่ดิน จำนวน 7 ราย ตามคำขอข้างต้น โดยให้ ส.ป.ก. รับข้อสังเกตของผู้ทรงคุณวุฒิ (นายชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนคานต์) ไปพิจารณา

เรื่องที่ 3.5 เกษตรกรจังหวัดเลยขอโอนสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน เรื่องเดิม

ด้วยสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเลย (ส.ป.ก.เลย) ได้รับคำร้องกรณีพิพาทระหว่างนายสุทธิ สิมสวัสดิ์ และนางจวน ไชยแสง ซึ่งบุคคลทั้งสองเคยเป็นสามีภรรยาด้วยกันโดยถูกต้องตามกฎหมายและมีบุตรด้วยกัน 2 คน อายุ 17 ปี และ 15 ปี ตามลำดับ แต่ได้จดทะเบียนหย่ากัน เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2537 บุคคลทั้งสองได้ถือครองที่ดินแปลงเลขที่ 5 กลุ่มที่ 152 เนื้อที่ 15-1-91 ไร่ ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่ 6 ตำบลกกตู อำเภอมือง จังหวัดเลย โดย นางจวนฯ ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน ตาม ส.ป.ก. 4-01 เลขที่ 609 เล่ม 7 หน้า 9 อำเภอมือง จังหวัดเลย ออกให้เมื่อวันที่ 22 มกราคม 2537 นายสุทธิฯ ได้ถือครองทำประโยชน์ในที่ดินแปลงดังกล่าวร่วมกับนางจวนฯ มาตลอดและไม่มีที่ดินแปลงอื่นอีกแล้ว แต่นางจวนฯ ยินยอมโอนสิทธิในที่ดินดังกล่าวเพียงเนื้อที่ 5-0-00 ไร่ ทั้งสองฝ่ายจึงตกลงกันไม่ได้ จึงเสนอเรื่องให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเลย (คปจ.เลย) พิจารณา เป็นเรื่องข้อพิพาทการแบ่งสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน ซึ่ง คปจ.เลย ได้พิจารณาในการประชุม ครั้งที่ 1/2539 วันที่ 21 พฤษภาคม 2539 ในระเบียบวาระที่ 4 เรื่องที่ 4.5 ที่ประชุมเห็นชอบตามที่ ส.ป.ก.เลย เสนอ คือ แบ่งสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินให้กับนายสุทธิ สิมสวัสดิ์ เนื้อที่ 7-2-95.5 ไร่ และนางจวน ไชยแสง เนื้อที่ 7-2-95.5 ไร่ โดยใช้หลักเกณฑ์การแบ่งตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 5 มาตรา 1474 (1) “สินสมรสได้แก่ทรัพย์สิน ที่คู่สมรสได้มาระหว่างสมรส” และ มาตรา 1534 “เมื่อหย่ากันให้แบ่งสินสมรสให้ชายและหญิงได้ส่วนเท่ากัน” ส.ป.ก.เลยจึงส่งเรื่องให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) เพื่อพิจารณานำเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาต่อไป

หลักเกณฑ์การพิจารณา

กรณีขอรับโอนสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินภายหลังการหย่าระหว่างนายสุทธิ สิมสวัสดิ์ และนางจวน ไชยแสง นี้อยู่นอกเหนือหลักเกณฑ์การโอนและการตกทอด

ทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินของเกษตรกรผู้ได้สิทธิจากการปฏิรูปที่ดิน ตามที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรได้กำหนดไว้ในการประชุม ครั้งที่ 5/2533 วันที่ 10 ตุลาคม 2533 และครั้งที่ 4/2536 วันที่ 23 สิงหาคม 2536 เนื่องจากทั้งสองมิได้เป็นสามมัยรียากันแล้ว แต่มีความจำเป็นจะโอนสิทธิเป็นกรณีพิเศษเฉพาะรายนอกเหนือจากหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ในกรณีนี้ให้นำเรื่องราวดังกล่าวเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจารณาให้ความเห็นชอบแล้วส่งเรื่องให้ ส.ป.ก. เพื่อนำเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรพิจารณาต่อไป

ส.ป.ก. จึงนำเรื่องเสนอคณะกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบพิจารณา โดยมีเจ้าหน้าที่จาก ส.ป.ก. เลย เข้าร่วมชี้แจงด้วย คณะอนุกรรมการฯ ได้พิจารณารายละเอียดของเรื่องนี้แล้วเห็นว่า การจัดที่ดินกรณีนี้ยังไม่เข้ากระบวนการตาม มาตรา 30 ของ พ.ร.บ. การปฏิรูปที่ดินฯ เพราะที่ดินยังเป็นของ ส.ป.ก. จึงมิได้เป็นดินสมรสของเกษตรกรตามที่เข้าใจ ดังนั้น จึงต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงเฉพาะเรื่องเป็นราย ๆ ไป เนื่องจากยังไม่มีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาเกี่ยวกับเรื่องในลักษณะนี้ และให้ข้อสังเกตว่าสมควรเพิ่มเติมหลักเกณฑ์ในกรณีเกษตรกรหย่ากันแล้วไว้ในหลักเกณฑ์การพิจารณาเกี่ยวกับการขออนุญาตโอนสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินด้วย ส่วนการที่ผู้ใดครอบครองที่ดินมาก่อนที่จะได้รับ ส.ป.ก. 4-01 คณะอนุกรรมการฯ ไม่นำมาเป็นข้อพิจารณาเพราะเห็นว่าที่ดินนี้เป็นที่ดินของรัฐ เมื่อได้คัดเลือกเกษตรกรผู้มีคุณสมบัติครบถ้วนเข้ามาแล้ว จึงเห็นว่าเกษตรกรผู้นั้นเป็นผู้มีสิทธิได้รับ ส.ป.ก. 4-01

มติคณะอนุกรรมการฯ

ไม่อนุญาตให้นางจวน ไชยแสง แบ่งโอนสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ส.ป.ก. 4-01 เลขที่ 609 เล่ม 7 หน้า 9 แปลงเลขที่ 5 กลุ่มที่ 152 อำเภอเมือง จังหวัดเลย ให้นายสุทธิ สิมสวัสดิ์ เนื่องจากนายสุทธิฯ มิได้เป็นเกษตรกรจึงขาดคุณสมบัติการได้รับที่ดินจาก ส.ป.ก. เพราะขณะที่นางจวนฯ ได้รับ ส.ป.ก. 4-01 นายสุทธิฯ ได้เข้ามาทำงานในกรุงเทพฯ มิได้ร่วมทำประโยชน์ในที่ดินแปลงนี้

ความเห็น ส.ป.ก.

ส.ป.ก. มีความเห็นสอดคล้องกับมติคณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบดังกล่าวข้างต้น

คำขอ

ขอให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรพิจารณาความเห็นของคณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบ เพื่อที่ ส.ป.ก. จะได้แจ้งให้จังหวัดเลย ดำเนินการต่อไป

มติคณะกรรมการ เห็นชอบตามมติคณะอนุกรรมการกฎหมายและระเบียบ และให้แจ้ง
จังหวัดเลย ดำเนินการต่อไป

เรื่องที่ 3.6 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรีใน จังหวัดสกลนคร จำนวน 4 พื้นที่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

1. เรื่องเดิม

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 7 เมษายน 2536 อนุมัติผลการจำแนกประเภทที่ดิน
จังหวัดสกลนคร จำนวน 6 ป่า เนื้อที่ประมาณ 213,617 ไร่ ดังนี้

1. ให้รักษาไว้เป็นป่าไม้ถาวรตามเดิม เนื้อที่ประมาณ 132,736 ไร่ มอบให้
กรมป่าไม้ดำเนินการ

2. จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรซึ่งอยู่นอกเขตป่าสงวนแห่งชาติ เนื้อที่ประมาณ
80,881 ไร่ มอบให้คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติดำเนินการดังนี้

2.1 เพื่อเป็นที่ทำกินของราษฎรหรือเพื่อให้ใช้ประโยชน์อย่างอื่น ๆ เนื้อที่
ประมาณ 80,166 ไร่

2.2 จัดเป็นป่าชุมชน จำนวน 9 แห่ง เนื้อที่ประมาณ 715 ไร่

ต่อมาคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติได้มีมติในการประชุมครั้งที่ 1/2540 เมื่อวันที่
10 กุมภาพันธ์ 2540 มอบพื้นที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี เฉพาะส่วนที่
จำแนกเป็นที่ทำกินของราษฎร หรือเพื่อให้ใช้ประโยชน์อย่างอื่น ๆ จำนวน 4 ป่า เนื้อที่ประมาณ
53,466 ไร่ ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) รับไปดำเนินการตามพระราช -
บัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ซึ่ง ส.ป.ก.พิจารณาแล้วปรากฏว่า พื้นที่ดังกล่าวมีความ
เหมาะสมที่จะนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน จำนวน 4 ป่า 27 แปลง เนื้อที่ประมาณ 52,683 ไร่
ดังนี้

1. ที่จำแนกฯ ปาดงจันทน์-ดงเชียงโม จำนวน 10 แปลง เนื้อที่ประมาณ 16,080 ไร่
อยู่ในเขตปกครองท้องที่อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร พื้นที่เหมาะสมที่จะนำมาดำเนินการ
ปฏิรูปที่ดิน จำนวน 9 แปลง เนื้อที่ประมาณ 15,297 ไร่ ส่วนที่เหลืออีก 1 แปลง คือ แปลงที่ 8
เนื้อที่ประมาณ 783 ไร่ ไม่เหมาะสมที่จะนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน เนื่องจากมีการออกเอกสาร
สิทธิของกรมที่ดินเต็มพื้นที่แล้ว

2. ที่จำแนกฯ ป่าอุ่มจวน (หมายเลข 75) จำนวน 6 แปลง เนื้อที่ประมาณ 5,556 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร

3. ที่จำแนกฯ ป่าดงผาลาด (หมายเลข 2) จำนวน 3 แปลง เนื้อที่ประมาณ 22,729 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่อำเภอสว่างแดนดิน และอำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร

4. ที่จำแนกฯ ป่าภูวง จำนวน 9 แปลง เนื้อที่ประมาณ 9,101 ไร่ อยู่ในเขตปกครองท้องที่อำเภอพรรณานิคม อำเภอวาริชภูมิ อำเภอนิคมน้ำอูน อำเภอส่องดาว และอำเภอกุดบาก จังหวัดสกลนคร

2. ความเห็นของ ส.ป.ก.

ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี จังหวัดสกลนคร จำนวน 4 ป่า เนื้อที่ประมาณ 52,683 ไร่ ดังกล่าวข้างต้น มีเกษตรกรรเข้าทำประโยชน์และตั้งบ้านเรือนอยู่อาศัยอย่างถาวรมาเป็นเวลานานแล้ว แต่ยังไม่มียกเอกสารสิทธิในที่ดิน ทำให้เกษตรกรขาดความมั่นคงในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม และประการสำคัญคือขาดการสนับสนุนด้านโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นจากหน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง ซึ่ง ส.ป.ก.พิจารณาแล้วเห็นว่า พื้นที่ที่จำแนกฯ ดังกล่าวอยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินได้ จึงเห็นควรให้ดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ดังกล่าว โดย ส.ป.ก.ได้กำหนดแผนและงบประมาณไว้ดังนี้

2.1 งานสำรวจและเตรียมการ	งบประมาณ	500,000 บาท
2.2 งานจัดที่ดิน	งบประมาณ	3,500,000 บาท
2.3 งานสำรวจความเหมาะสม เพื่อพัฒนาพื้นที่	งบประมาณ	120,000 บาท
2.4 งานประสานการส่งเสริมการเกษตร เพื่อเพิ่มรายได้และพัฒนาอาชีพ	งบประมาณ	260,000 บาท

รวมงบประมาณที่คาดว่าจะต้องใช้ในการดำเนินการทั้งสิ้น 4,380,000 บาท

3. คำขอ

ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี จังหวัดสกลนคร จำนวน 4 ป่า 27 แปลง เนื้อที่ประมาณ 52,683 ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน รายละเอียดดังนี้

3.1 ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรีป่าดงจันทน์ - ดงเชียงโม
จำนวน 9 แปลง เนื้อที่ประมาณ 15,297 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลโพธิ์สูง ตำบลสว่าง
แดนดิน ตำบลบ้านด้าย และตำบลคำสะอาด อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

3.2 ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรีป่าอู่เมจัน (หมายเลข
75) จำนวน 6 แปลง เนื้อที่ประมาณ 5,556 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลนาเพียง และ
ตำบลนาโพธิ์ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร

3.3 ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรีป่าดงมาลาด (แปลงที่ 2)
จำนวน 3 แปลง เนื้อที่ประมาณ 22,729 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลหนองแปน อำเภอ
เจริญศิลป์ และตำบลโคกสี อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

3.4 ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรีป่าภูวง จำนวน 9 แปลง
เนื้อที่ประมาณ 9,101 ไร่ ตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลนาใน อำเภอพรรณานิคม ตำบล
วาริชภูมิ ตำบลคำบ่อ อำเภอวาริชภูมิ ตำบลนิคมน้ำอุ่น ตำบลสุวรรณคาม อำเภอานิคมน้ำอุ่น
ตำบลกุดไห อำเภอกุดบาก และตำบลปทุมวาปี อำเภอส่องดาว จังหวัดสกลนคร
มติคณะกรรมการ อนุมัติ

เรื่องที่ 3.7 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรีป่า
ที่จัดสรรหนองปลาไหล - หัวดง - เขาทราย - เขาเจ็ดลูก อำเภอวังทรายพูน
จังหวัดพิจิตร ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

1. เรื่องเดิม

1.1 ในคราวประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ 5/2540 เมื่อวันที่
14 สิงหาคม 2540 เรื่องที่ 4.7 สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้ขออนุมัติ
ดำเนินการปฏิรูปที่ดินในที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี จังหวัดพิจิตร จำนวน
2 พื้นที่ รวมเนื้อที่ประมาณ 11,016 ไร่ ได้แก่

(1) ที่จำแนกฯ ป่าที่จัดสรรหนองปลาไหล - หัวดง - เขาทราย - เขาเจ็ดลูก ตำบล
วังทรายพูน อำเภอวังทรายพูน จังหวัดพิจิตร เนื้อที่ประมาณ 5,713 ไร่

(2) ที่จำแนก ป่าดอปล้อง (บางส่วน) อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร อำเภอ
บรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ และกิ่งอำเภอบึงสามัคคี อำเภอชาณุวรลักษบุรี จังหวัด
กำแพงเพชร เนื้อที่ประมาณ 5,303 ไร่

คณะกรรมการ ได้พิจารณาแล้ว มีมติอนุมัติให้ดำเนินการปฏิรูปที่ดินในที่
จำแนก ป่าดอปล้อง เนื้อที่ประมาณ 5,303 ไร่ ส่วนที่จำแนก ป่าที่จัดสรรหนองปลาไหล -ห้วยดง-
เขาทราย-เขาเจ็ดลูก เนื้อที่ประมาณ 5,713 ไร่ ให้ ส.ป.ก.ดำเนินการตรวจสอบรายละเอียดของ
พื้นที่ โดยประสานงานกับกรมทรัพยากรธรณี เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนก่อนนำเสนอคณะกรรมการ
พิจารณาต่อไป

1.2 ส.ป.ก. ได้ประสานงานกับกรมทรัพยากรธรณี ตรวจสอบรายละเอียดพื้นที่ที่
จำแนก ป่าที่จัดสรรหนองปลาไหล-ห้วยดง-เขาทราย-เขาเจ็ดลูก เนื้อที่ประมาณ 5,713 ไร่ ปรากฏ
ว่าทับซ้อนกับพื้นที่อาชญาบัตรพิเศษและคำขออาชญาบัตรพิเศษสำรวจแร่ทองคำ เนื้อที่ประมาณ
4,764 ไร่ แยกเป็นพื้นที่อาชญาบัตรพิเศษของบริษัทโคราชไมนิ่ง จำกัด จำนวน 2 แปลง (แปลง อพ.
24/2538 และ อพ.26/2538) รวมเนื้อที่ประมาณ 4,540 ไร่ และพื้นที่คำขออาชญาบัตรพิเศษของ
บริษัทเอ็กซ์พลอเรชั่น แอนด์ไมนิ่ง จำกัด จำนวน 2 แปลง (แปลง คอพ. 5/2540 และ คอพ.6/2540)
รวมเนื้อที่ประมาณ 224 ไร่ และพื้นที่ที่อยู่นอกเขตอาชญาบัตรพิเศษและคำขออาชญาบัตรพิเศษ
เนื้อที่ประมาณ 949 ไร่ (แผนที่แนบในวาระการประชุม)

2. ความเห็นของ ส.ป.ก.

ส.ป.ก. ได้พิจารณาแล้ว เห็นว่าพื้นที่อาชญาบัตรพิเศษดังกล่าว เป็นหนังสือ
สำคัญเพื่อผูกขาดสำรวจแร่ เป็นกรณีพิเศษภายในเขตที่กำหนดไว้ โดยผู้ได้รับอนุญาตเป็นผู้ดำเนินการ
การสำรวจในบริเวณพื้นที่ที่กำหนด ว่ามีศักยภาพต่อการพัฒนาแหล่งแร่หรือไม่ มากน้อยเพียงใด
ทั้งนี้เพื่อประกอบการพิจารณาขอประทานบัตรทำเหมืองแร่ต่อไป การดำเนินการสำรวจแหล่งแร่
ดังกล่าวนี้ จะดำเนินการขุดเจาะเพื่อตรวจสอบแร่ใต้พื้นผิวดินเป็นจุด ๆ ในบริเวณพื้นที่ที่กำหนดไว้
ตามหลักวิชาการแร่ ซึ่งมีได้เกิดผลกระทบต่อการใช้ประโยชน์บนพื้นผิวดิน (ยกเว้นบริเวณที่จะขุด
เจาะสำรวจแร่) เพื่อพิสูจน์ว่าได้ผิวดินบริเวณนั้น มีจำนวนแร่มากเพียงพอต่อการดำเนินการเชิง
พาณิชย์หรือไม่ เพียงใด

ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินการจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรซึ่งใช้ประโยชน์บนพื้นผิวดิน ภายใต้กฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สามารถดำเนินการให้บรรลุผลตาม นโยบายของรัฐบาลต่อไปได้ และไม่เกิดผลกระทบต่อการประกอบกิจการตามพระราชบัญญัติแร่ ส.ป.ก.จึงเห็นควรพิจารณาดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่จำแนกฯ ดังกล่าวต่อไป โดยยินยอมให้ผู้ ได้รับอนุญาตพิเศษตามพระราชบัญญัติแร่ ใช้พื้นที่ดังกล่าวควบคู่กันไปด้วย

3. คำขอ

3.1 ขออนุมัติกำหนดพื้นที่ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ป่าที่จัดสรรหนองปลาไหล - หัวดง - เขาทราย - เขาเจ็ดลูก ตำบลวังทรายพูน อำเภอวังทรายพูน จังหวัดพิจิตร เนื้อที่ประมาณ 5,713 ไร่ ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

3.2 ขออนุมัติในหลักการให้ผู้ประกอบการซึ่งได้รับอนุญาตผูกขาดสำรวจ แร่ อนุญาตพิเศษ และประทานบัตรทำเหมืองแร่ตามพระราชบัญญัติแร่ ดำเนินการตามขั้นตอน ที่กำหนดไว้ในระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าด้วยการนี้ ต่อไป

มติคณะกรรมการ **อนุมัติ** ทั้งนี้ ประธานได้ให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับการขออนุมัติพื้นที่เพื่อ ดำเนินการประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน รวม 2 ข้อ

1. พื้นที่ที่ ส.ป.ก.ขออนุมัติดำเนินงาน ซึ่งมีมากมายหลายแปลง ควรจะพิจารณาก่อนว่า พื้นที่ใดสามารถจัดให้เกษตรกรเข้าทำใช้ประโยชน์ก็ควรจะดำเนินการ แต่ถ้าพิจารณาแล้ว ไม่สามารถทำการเกษตรได้ เช่นที่เป็นหินก็สมควรส่งคืนหน่วยงานที่รับผิดชอบต่อไป

2. พื้นที่ที่ ส.ป.ก.ขออนุมัติดำเนินการ ซึ่งมีมากมายหลายแปลง ส.ป.ก.มีกำลังดูแล ได้ทั่วถึงหรือไม่ที่จะป้องกันราษฎรบุกรุก เช่น การขุดตักหน้าดินไปขาย เป็นต้น

เรื่องที่ 3.8 ขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินในที่ดินจำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติ คณะรัฐมนตรีป่าที่จัดสรรบ้านหนองทม อำเภอเขกา จังหวัดหนองคาย

1. เรื่องเดิม

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 15 เมษายน 2536 อนุมัติผลการจำแนกประเภทที่ดิน จังหวัดหนองคาย จำนวน 4 ป่า เนื้อที่ประมาณ 71,649 ไร่ ดังนี้

1. ให้รักษาไว้เป็นป่าไม้ถาวรตามเดิม เนื้อที่ประมาณ 14,360 ไร่ มอบให้กรมป่าไม้ดำเนินการ

2. จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรซึ่งอยู่นอกเขตป่าสงวนแห่งชาติ เพื่อเป็นที่ทำกินของราษฎร หรือเพื่อให้ใช้ประโยชน์อย่างอื่น ๆ เนื้อที่ประมาณ 57,289 ไร่ (รวมที่ทำเลเลี้ยงสัตว์ เนื้อที่ประมาณ 9,600 ไร่ ด้วย) มอบให้คณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติดำเนินการ

ต่อมาคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติได้มีมติในการประชุมครั้งที่ 1/2539 เมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2539 มอบพื้นที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรีป่าที่จัดสรรบ้านหนองหม เเฉพาะส่วนที่จำแนกเป็นที่ทำกินของราษฎร หรือเพื่อให้ใช้ประโยชน์อย่างอื่น ๆ จำนวน 1 แปลง เนื้อที่ประมาณ 7,605 ไร่ ซึ่งตั้งอยู่ในเขตปกครองท้องที่ตำบลหนองทุ่ม อำเภอเซกา จังหวัดหนองคาย ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) รับไปดำเนินการตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ซึ่ง ส.ป.ก.พิจารณาแล้ว เห็นว่ามีความเหมาะสมที่จะนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินต่อไป

2. ความเห็นของ ส.ป.ก.

ที่จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรีป่าที่จัดสรรบ้านหนองหม อำเภอเซกา จังหวัดหนองคาย เนื้อที่ประมาณ 7,605 ไร่ มีเกษตรกรเข้าทำประโยชน์ และตั้งบ้านเรือนอยู่อาศัยอย่างถาวรมาเป็นเวลานานแล้ว แต่ยังไม่มียกเอกสารสิทธิในที่ดิน ทำให้เกษตรกรขาดความมั่นคงในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม และประการสำคัญคือขาดการสนับสนุนด้านโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นจากหน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง ซึ่ง ส.ป.ก. พิจารณาแล้วเห็นว่า พื้นที่ที่จำแนกฯ ดังกล่าว อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ประกอบกับได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่อำเภอเซกา จังหวัดหนองคาย ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดินไว้แล้วตั้งแต่ปี พ.ศ.2535 ตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 109 ตอนที่ 126 ลงวันที่ 30 ธันวาคม 2535 จึงเห็นควรให้ดำเนินการปฏิรูปที่ดินในที่จำแนกฯ ป่าที่จัดสรรบ้านหนองหม โดย ส.ป.ก.ได้กำหนดแผนและงบประมาณไว้ดังนี้

2.1 งานสำรวจและเตรียมการ	งบประมาณ	80,000	บาท
2.2 งานจัดที่ดิน	งบประมาณ	500,000	บาท
2.3 งานสำรวจความเหมาะสมเพื่อพัฒนาพื้นที่	งบประมาณ	30,000	บาท
2.4 งานประสานการส่งเสริมการเกษตรเพื่อเพิ่มรายได้และพัฒนาอาชีพ	งบประมาณ	40,000	บาท

รวมงบประมาณที่คาดว่าจะต้องใช้ในการดำเนินการทั้งสิ้น 650,000 บาท

3. คำขอ

ขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินในที่ดินจำแนกออกจากป่าไม้ถาวร ตามมติคณะรัฐมนตรีป่าที่จัดสรรบ้านหนองหมื่น ตำบลหนองหมื่น อำเภอเสก้า จังหวัดหนองคาย จำนวน 1 แปลง เนื้อที่ประมาณ 7,605 ไร่

มติคณะกรรมการ อนุมัติ

เรื่องที่ 3.9 ขออนุมัติพื้นที่โครงการหมู่บ้านป่าไม้ดงใหญ่ 4 อำเภอปะคำ จังหวัดบุรีรัมย์ เนื้อที่ประมาณ 6,000 ไร่ เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน อำเภอปะคำ จังหวัดบุรีรัมย์

เรื่องเดิม

1. โครงการพัฒนาป่าดงใหญ่ 4 อยู่ในท้องที่อำเภอปะคำ จังหวัดบุรีรัมย์ จัดตั้งเมื่อปี 2528 ตามแผนงานพัฒนาเพื่อความมั่นคงระดับพื้นที่ในเขตกองทัพภาคที่ 2 โดยมีเป้าหมายจัดที่ดินให้แก่ราษฎรเพื่ออยู่อาศัยและทำกิน ในรูปแบบหมู่บ้านป่าไม้และการปลูกสร้างเสริมป่า

2. โครงการฯ ได้ดำเนินการสำรวจการถือครองของราษฎรในพื้นที่มีจำนวน 395 ราย เพื่อประกอบการพิจารณาในการจัดที่ดินให้แก่ราษฎรอยู่อาศัยและทำกิน ตลอดจนแจ้งให้ราษฎรที่มีรายชื่อยื่นความจำนงขออนุญาตเข้าทำประโยชน์หรืออาศัย ตามประกาศอำเภอปะคำ เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2530 ปรากฏว่า มีราษฎรบางรายไม่ยอมไปยื่นความจำนงขอรับหนังสืออนุญาตเข้าทำประโยชน์ ทั้งนี้เนื่องจากต้องมัดจำเงินค่าธรรมเนียมหนังสืออนุญาตตามระเบียบของทางราชการ ต่อมาอำเภอปะคำ มีประกาศลงวันที่ 7 กันยายน 2530 อนุโลมให้ไม่ต้องมัดจำเงินค่าธรรมเนียมหนังสืออนุญาต แต่ต้องชำระภายใน 30 วัน หลังจากได้รับหนังสืออนุญาตเข้าทำประโยชน์

3. จนกระทั่งในปี 2531 และ ปี 2532 ได้มีกลุ่มราษฎรบุกรุกเผาทำลายสวนป่าและเรือนเพาะชำของโครงการฯ กองทัพบกโดยกองทัพภาคที่ 2 จึงได้กำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยให้ดำเนินโครงการภายใต้แผนงาน คจก. ในปี 2534

4. การดำเนินงานตามโครงการ คจก. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ยังไม่แล้วเสร็จ ราษฎรจำนวน 395 ราย ได้ร้องเรียนขอรับเงินค่าธรรมเนียมหนังสืออนุญาตเข้าทำประโยชน์ใน

พื้นที่ดิน จนถึงปี 2536 คณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม 2535 ให้หยุดดำเนินงานตามโครงการ คจก. ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การออกเอกสารสิทธิจึงต้องหยุดดำเนินการไปด้วย

5. ในปี 2538 ราษฎรบ้านดงใหญ่พัฒนา หมู่ที่ 13 ตำบลโคกมะม่วง อำเภอปะคำ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยนายผล พิมาย ผู้ใหญ่บ้านดงใหญ่พัฒนา ได้ร้องเรียนต่อ นายโสภณ เพชรสว่าง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดบุรีรัมย์ ขอความเป็นธรรมเกี่ยวกับที่ดินทำกิน กรมป่าไม้โดยสำนักงานป่าไม้อำเภอปะคำ และ สำนักงานป่าไม้เขตนครราชสีมา ได้ร่วมกันดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงดังกล่าว พร้อมทั้งได้รายงานการตรวจสอบ สรุปดังนี้

- (1). พื้นที่ร้องเรียนเป็นพื้นที่อยู่ในเขตหมู่บ้านป่าไม้ดงใหญ่ 4 มีราษฎรจำนวน 352 ราย เนื้อที่ประมาณ 5,804 ไร่ อยู่ในเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าดงใหญ่
- (2). ราษฎรต้องการออกเอกสารสิทธิ หากกรมป่าไม้ดำเนินการออกเอกสารสิทธิให้แก่ราษฎรไม่ได้ควรยกพื้นที่หมู่บ้านป่าไม้ดังกล่าวให้ ส.ป.ก. ดำเนินการแทน
- (3). พื้นที่โดยรอบเขตหมู่บ้านป่าไม้ปรากฏว่า ส.ป.ก. เข้าดำเนินการสำรวจรังวัดผู้ถือครองที่ดิน ไปแล้ว
- (4). พื้นที่หมู่บ้านป่าไม้ดังกล่าว กรมป่าไม้ยังไม่ได้ส่งมอบให้ ส.ป.ก. ดำเนินการ
- (5). คณะผู้ตรวจสอบมีความเห็นว่า พื้นที่หมู่บ้านป่าไม้ดงใหญ่ 4 สมควรมอบให้ ส.ป.ก. ดำเนินการปฏิรูป ตามมติที่ประชุมระหว่างกรมป่าไม้ และ ส.ป.ก. เมื่อวันที่ 27-28 พฤษภาคม 2536

6. โครงการพัฒนาป่าดงใหญ่ 4 อำเภอปะคำ จังหวัดบุรีรัมย์ ได้รายงานให้กรมป่าไม้ทราบว่า จนถึงขณะนี้ (19 เมษายน 2539) สามารถจัดราษฎรลงแปลงที่ทำกินตามผังของโครงการได้จำนวน 397 ราย และ แปลงที่อยู่อาศัยของโครงการฯ ได้ล่าช้ามานานพอสมควร และเพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของราษฎรผู้ร้องเรียน จึงสมควรส่งมอบพื้นที่ส่วนที่จัดหมู่บ้านป่าไม้ของโครงการฯ ให้ ส.ป.ก. รับไปดำเนินการปฏิรูปที่ดินและออกเอกสารสิทธิ ส.ป.ก. 4-01 ให้แก่ราษฎรเหล่านี้โดยด่วน ต่อไป (หนังสือ ที่ กษ 0405.514/22 ลงวันที่ 19 เมษายน 2539)

7. กรมป่าไม้ได้พิจารณาแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยเสนอความเห็นต่อกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ว่า เพื่อให้การแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของราษฎรในเขตพื้นที่หมู่บ้านป่าไม้ ตามโครงการพัฒนาป่าดงใหญ่ 4 เป็นไปตามนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ให้อำนาจ เมื่อวันที่ 2 กันยายน 2536 ความว่า การออกเอกสารสิทธิในพื้นที่โครงการหมู่บ้านป่าไม้

อันเนื่องจากพระราชดำริ โครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคงและโครงการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ให้ ออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ มาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 แก้ไขเพิ่มเติมโดยฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2528) ยกเว้นในกรณีที่ราษฎรในพื้นที่ ต้องการให้ทางราชการออกเอกสารสิทธิ ส.ป.ก. 4-01 ให้ จึงจะดำเนินการตามที่ราษฎรเข้าอยู่อาศัยและทำกิน ในพื้นที่โครงการพัฒนาป่าดงใหญ่ 4 ให้ ส.ป.ก. รับไปดำเนินการปฏิรูปที่ดินตามแนวทางและวิธีการของส.ป.ก.และเพื่อให้สอดคล้องกับบันทึกข้อตกลงระหว่างกรมป่าไม้และ ส.ป.ก. ว่าด้วยแนวทางการปฏิบัติในการกันพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติกลับคืนกรมป่าไม้ เมื่อวันที่ 14 กันยายน 2538 จึงเห็นควรให้ส.ป.ก.ร่วมกับกรมป่าไม้ดำเนินการกันพื้นที่เฉพาะส่วนที่จัดให้ราษฎรเข้าอยู่อาศัยและทำกิน เพื่อมอบให้ ส.ป.ก. นำไปปฏิรูปที่ดินตามแนวทางและวิธีการของ ส.ป.ก. และออกเอกสารสิทธิ ส.ป.ก.4-01 ให้แก่ราษฎรต่อไป

8. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณาเรื่องดังกล่าวแล้ว ได้มอบหมายให้ ส.ป.ก. เสนอความเห็นตามแนวทางที่กรมป่าไม้เสนอ ส.ป.ก. โดย ส.ป.ก.จังหวัดบุรีรัมย์ ได้ประสานงานกับเจ้าหน้าที่กรมป่าไม้ 4 (หัวหน้าโครงการพัฒนาป่าดงใหญ่ 4) ผู้ปกครองท้องที่และราษฎรในพื้นที่ร่วมกันตรวจสอบสภาพพื้นที่ดังกล่าวแล้ว ปรากฏว่าพื้นที่หมู่บ้านป่าไม้เดิม มีสภาพเป็นที่อยู่อาศัยและพื้นที่ทำการเกษตรโดยไม่มีสภาพป่าหลงเหลือ ประกอบกับพื้นที่ใกล้เคียงเป็นพื้นที่ที่ ส.ป.ก. ได้ประกาศเขตปฏิรูปที่ดินและจัดที่ดินทำกินให้แก่เกษตรกรเรียบร้อยแล้ว พื้นที่ดังกล่าวมีความเหมาะสมที่จะนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินได้ ส.ป.ก. ได้พิจารณาแล้วเห็นควรนำพื้นที่หมู่บ้านป่าไม้ดังกล่าว เฉพาะส่วนที่จัดให้ราษฎรอยู่อาศัย และทำกิน นำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินตามขั้นตอนต่อไป และได้เสนอความเห็นต่อกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ ซึ่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณารายละเอียด เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวแล้วเห็นควรนำเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรกรรม เพื่อพิจารณาต่อไป

ความเห็นของ ส.ป.ก.

เพื่อให้การแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของราษฎรในพื้นที่หมู่บ้านป่าไม้ตามโครงการพัฒนาป่าดงใหญ่ 4 เป็นไปตามแนวทางที่กรมป่าไม้เสนอ จึงเห็นควรนำพื้นที่ส่วนที่ได้จัดที่ดินให้ราษฎรเข้าทำกินและอยู่อาศัย ตามโครงการหมู่บ้านป่าไม้ดงใหญ่ 4 เนื้อที่ประมาณ 6,000 ไร่ มาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ต่อไป

คำขอ

ขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินพื้นที่ส่วนที่ได้จัดที่ดินให้ราษฎรเข้าทำกินและอยู่อาศัยตามโครงการหมู่บ้านป่าไม้ดงใหญ่ 4 อำเภอปะคำ จังหวัดบุรีรัมย์ เนื้อที่ประมาณ 6,000 ไร่

มติคณะกรรมการ

อนุมัติ

เรื่องที่ 3.10 ขออนุมัติแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินมูลค่าที่ดินหรือสังหาริมทรัพย์ เรื่องเดิม

1. ตามที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินมูลค่าที่ดิน ตามคำสั่ง คปก.ที่ 2/2535 ลง ณ วันที่ 9 มีนาคม พ.ศ.2535 โดยมีรองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธาน โดยมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- (1) พิจารณาร่างหลักเกณฑ์การประเมินมูลค่าที่ดินให้เป็นไปด้วยความเป็นธรรมและเสนอต่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมอนุมัติ
- (2) ศึกษาและเสนอแนวทางในการแก้ไขหรือปรับปรุงหลักเกณฑ์การประเมินมูลค่าที่ดินเพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานะเศรษฐกิจและสังคมที่ได้เปลี่ยนแปลงไป
- (3) แต่งตั้งคณะทำงานได้ตามความจำเป็น

2. จากการแบ่งส่วนราชการของ ส.ป.ก. ตามคำสั่ง สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมที่ 486/2539 เรื่องแต่งตั้งข้าราชการให้ดำรงตำแหน่งตามแผนอัตรากำลัง 3 ปี ลง ณ วันที่ 26 มิถุนายน พ.ศ.2539 มีผลให้งานประเมินมูลค่าที่ดิน ฝ่ายสถิติ กองวิชาการและแผนงาน ไปสังกัดกองบริการกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ฝ่ายที่ดิน และเปลี่ยนเป็นงานประเมินมูลค่าอสังหาริมทรัพย์ ทำให้หน้าที่ความรับผิดชอบของฝ่ายเลขานุการต้องเปลี่ยนแปลงไปด้วย

3. ตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาตและการให้ผู้อนุญาตถือปฏิบัติในการใช้ที่ดินหรือสังหาริมทรัพย์ สำหรับกิจการที่เป็นสาธารณูปโภค หรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.2541 " ในข้อ 10 กำหนดว่า "ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดกำหนดให้ผู้ขอรับอนุญาตจ่ายค่าตอบแทนตามที่คณะกรรมการกำหนด ..." ซึ่งจะต้องมีการประเมินค่าตอบแทนดังกล่าว

ความเห็นของ ส.ป.ก.

เพื่อให้คณะกรรมการ ฯ และตำแหน่งของอนุกรรมการฯ เป็นไปตามหน้าที่ที่ความรับผิดชอบจากการแบ่งส่วนราชการ และอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการฯ ครอบคลุมถึงหน้าที่ความรับผิดชอบตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักการ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาต และการให้ผู้รับอนุญาตถือปฏิบัติในการใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุน หรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.2541 จึงเห็นสมควรให้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นใหม่ โดยเปลี่ยนแปลงชื่อคณะกรรมการจากเดิม "คณะกรรมการประเมินมูลค่าที่ดิน" เป็น "คณะกรรมการประเมินมูลค่าที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์" และเปลี่ยนแปลงเพิ่มเติมคณะกรรมการบางท่าน ที่เห็นว่ามีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งคณะกรรมการประเมินมูลค่าที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ มีดังนี้

1. รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	เป็นประธานอนุกรรมการ
2. รองเลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	เป็นอนุกรรมการ
3. ผู้แทนกรมบัญชีกลาง	เป็นอนุกรรมการ
4. ผู้แทนธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	เป็นอนุกรรมการ
5. ผู้แทนสำนักงานกลาง ประเมินราคาทรัพย์สิน กรมที่ดิน	เป็นอนุกรรมการ
6. ผู้แทนกรมการปกครอง	เป็นอนุกรรมการ
7. ผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	เป็นอนุกรรมการ
8. ผู้แทนกรมพัฒนาที่ดิน	เป็นอนุกรรมการ
9. ผู้แทนสำนักงานจัดรูปที่ดินกลาง	เป็นอนุกรรมการ
10. ผู้อำนวยการกองนิติการ ส.ป.ก.	เป็นอนุกรรมการ
11. ผู้อำนวยการกองบริการกองทุนการปฏิรูปที่ดิน
เพื่อเกษตรกรรม ส.ป.ก.	เป็นอนุกรรมการ
และเลขานุการ
12. หัวหน้าฝ่ายที่ดิน ส.ป.ก.	เป็นอนุกรรมการ
และผู้ช่วยเลขานุการ
13. หัวหน้างานประเมินมูลค่าอสังหาริมทรัพย์ ส.ป.ก.	เป็นอนุกรรมการ
และผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะกรรมการดังกล่าว มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1. พิจารณาวางหลักเกณฑ์การประเมินมูลค่าที่ดินเสนอต่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพื่ออนุมัติ
2. พิจารณาวางหลักเกณฑ์การประเมินมูลค่าตอบแทน กรณีขออนุมัติให้ใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุน หรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และเสนอต่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพื่ออนุมัติ
3. ศึกษาและเสนอแนวทางในการแก้ไข หรือปรับปรุงหลักเกณฑ์การประเมินมูลค่าที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์และค่าตอบแทน ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาวะทางเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนไป
4. แต่งตั้งคณะทำงานได้ตามความจำเป็น

คำขอ

1. ขออนุมัติยกเลิกคำสั่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ 2/2535 ลง ณ วันที่ 9 มีนาคม 2535 เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินมูลค่าที่ดิน
 2. ขออนุมัติแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินมูลค่าที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ โดยมีอำนาจหน้าที่ตามที่ ส.ป.ก. เสนอ รายละเอียดตามร่างคำสั่งที่ได้แนบมาพร้อมนี้
- มติคณะกรรมการ อนุมัติ

ร่าง

คำสั่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ที่ /2541

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินมูลค่าที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์

ตามคำสั่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ 2/2535 ลง วันที่ 9 มีนาคม พ.ศ.2535 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินมูลค่าที่ดิน นั้น

บัดนี้ ได้พิจารณาแล้วเห็นควรแก้ไขคำสั่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เสียใหม่ โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 21 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.2518 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2519 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2532 จึงยกเลิกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินมูลค่าที่ดินดังกล่าวข้างต้น และแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินมูลค่าที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ขึ้นใหม่ดังต่อไปนี้

1. รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธานอนุกรรมการ
2. รองเลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เป็นอนุกรรมการ
3. ผู้แทนกรมบัญชีกลาง เป็นอนุกรรมการ
4. ผู้แทนธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เป็นอนุกรรมการ
5. ผู้แทนสำนักงานกลาง ประเมินราคาทรัพย์สิน กรมที่ดิน เป็นอนุกรรมการ
6. ผู้แทนกรมการปกครอง เป็นอนุกรรมการ
7. ผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เป็นอนุกรรมการ
8. ผู้แทนกรมพัฒนาที่ดิน เป็นอนุกรรมการ
9. ผู้แทนสำนักงานจัดรูปที่ดินกลาง เป็นอนุกรรมการ
10. ผู้อำนวยการกองนิติการ ส.ป.ก. เป็นอนุกรรมการ
11. ผู้อำนวยการกองบริการกองทุนการปฏิรูปที่ดิน เป็นอนุกรรมการ
เพื่อเกษตรกรรม ส.ป.ก. และเลขานุการ

12. หัวหน้าฝ่ายที่ดิน ส.ป.ก.

เป็นอนุกรรมการ
และผู้ช่วยเลขานุการ

13. หัวหน้างานประเมินมูลค่าอสังหาริมทรัพย์ ส.ป.ก.

เป็นอนุกรรมการ
และผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะอนุกรรมการดังกล่าว มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1. พิจารณาวางหลักเกณฑ์การประเมินมูลค่าที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์เสนอต่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพื่ออนุมัติ
2. พิจารณาวางหลักเกณฑ์การประเมินมูลค่าตอบแทน กรณีขออนุมัติให้ใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุน หรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเสนอต่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพื่ออนุมัติ
3. ศึกษาและเสนอแนวทางในการแก้ไข หรือปรับปรุงหลักเกณฑ์การประเมินมูลค่าที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ และค่าตอบแทน ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาวะทางเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนไป
4. แต่งตั้งคณะทำงานได้ตามความจำเป็น
ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่

ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องเพื่อทราบ

เรื่องที่ 4.1 รายงานผลการดำเนินงานตามแผนเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิรูปที่ดิน (กองทุนที่ดิน) ประจำเดือนกุมภาพันธ์ 2541

มติคณะกรรมการ รับทราบ

เรื่องที่ 4.2 รายงานผลการดำเนินงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปีงบประมาณ 2541 (1 ตุลาคม 2540 - 30 เมษายน 2541)

มติคณะกรรมการ รับทราบ

เรื่องที่ 4.3 รายงานความก้าวหน้าของการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปีงบประมาณ 2541 ช่วง 2 ไตรมาสแรก (1 ตุลาคม 2540 - 27 เมษายน 2541)

มติคณะกรรมการ รับทราบ

ระเบียบวาระที่ 5 เรื่องอื่น ๆ

ประธานขอให้จัดการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ 3/2541

ในวันศุกร์ที่ 26 มิถุนายน 2541 เวลา 14.00 น.

เลิกประชุมเวลา 16.00 น.

(นายอภิชัย การณยวนิช)

เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

กรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

(นายกำธร เชื้อสุวรรณ)

นิติกร 9 ชช.

ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการกองคณะกรรมการ

ปฏิรูปที่ดินและประสานราชการส่วนภูมิภาค

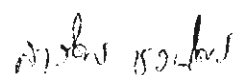
ผู้ตรวจรายงานการประชุม

(นายศรีโรจน์ จีรวัดน์จรรยา)

เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป 6

ผู้จัดรายงาน

(นางสาวตรี ขวณิตย์)

เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป 5

ผู้จัดรายงาน